

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN CÔNG HÙNG

**GIẢI PHÁP HỖ TRỢ HỘ GIA ĐÌNH PHÁT TRIỂN
SẢN XUẤT HÀNG HOÁ NÔNG NGHIỆP HUYỆN CÔ TÔ,
TỈNH QUẢNG NINH**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN CÔNG HÙNG

**GIẢI PHÁP HỖ TRỢ HỘ GIA ĐÌNH PHÁT TRIỂN
SẢN XUẤT HÀNG HOÁ NÔNG NGHIỆP HUYỆN CÔ TÔ,
TỈNH QUẢNG NINH**

Chuyên ngành: Kinh tế Nông nghiệp

Mã số: 60.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. PHÍ VĂN KỶ

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả đã nêu trong luận văn có nguồn gốc rõ ràng, trung thực và chưa được dùng để bảo vệ một học vị nào khác. Mọi sự giúp đỡ cho việc hoàn thành luận văn đều đã được cảm ơn. Các thông tin, trích dẫn trong luận văn đều đã được ghi rõ nguồn gốc./.

Thái Nguyên, ngày ... tháng 6 năm 2015

Tác giả luận văn

Nguyễn Công Hùng

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài: ***“Giải pháp hỗ trợ hộ gia đình phát triển sản xuất hàng hoá nông nghiệp huyện Cô Tô, tỉnh Quảng Ninh”***, tôi đã nhận được sự hướng dẫn, giúp đỡ, động viên của nhiều cá nhân và tập thể. Tôi xin được bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc nhất tới tất cả các cá nhân và tập thể đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong học tập và nghiên cứu.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng Đào tạo, bộ phận sau Đại học, các khoa, phòng của Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh - Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi về mọi mặt trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn sự giúp đỡ tận tình của giáo viên hướng dẫn **TS. Phí Văn Kỹ**.

Tôi xin cảm ơn sự giúp đỡ, đóng góp nhiều ý kiến quý báu của các nhà khoa học, các thầy, cô giáo trong Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh - Đại học Thái Nguyên.

Trong quá trình thực hiện đề tài, tôi còn được sự giúp đỡ và cộng tác của các đồng chí tại các địa điểm nghiên cứu, tôi xin chân thành cảm ơn các bạn bè, đồng nghiệp và gia đình đã tạo điều kiện mọi mặt để tôi hoàn thành nghiên cứu này.

Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc đối với mọi sự giúp đỡ quý báu đó.

Thái Nguyên, ngày ... tháng 6 năm 2015

Tác giả luận văn

Nguyễn Công Hùng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG VÀ HÌNH.....	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu đề tài.....	2
3. Đối tượng phạm vi nghiên cứu	3
4. Ý nghĩa khoa học và những đóng góp của luận văn.....	3
5. Bố cục của luận văn	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP VÀ HỘ GIA ĐÌNH SẢN XUẤT HÀNG HÓA NÔNG NGHIỆP	5
1.1. Một số vấn đề lý luận về nông nghiệp và hộ sản xuất nông nghiệp.....	5
1.1.1. Khái niệm về nông nghiệp, vị trí vai trò nông nghiệp trong ngành KTQD	5
1.1.2. Hộ gia đình - vị trí, ý nghĩa trong sản xuất hàng hóa nông nghiệp	8
1.1.3. Hỗ trợ và chính sách hỗ trợ sản xuất nông nghiệp	11
1.1.4. Những nhân tố ảnh hưởng tới chính sách hỗ trợ hộ gia đình phát triển sản xuất nông nghiệp hàng hóa	16
1.2. Kinh nghiệm về sự hỗ trợ phát triển sản xuất nông nghiệp hàng hóa cho hộ gia đình.....	19
1.2.1. Kinh nghiệm của một số nước trên thế giới về hỗ trợ sản xuất nông nghiệp hàng hóa cho hộ gia đình	19
1.2.2. Kinh nghiệm hỗ trợ kinh tế hộ gia đình ở một số địa phương.....	22

1.2.3. Những kinh nghiệm rút ra về hỗ trợ hộ gia đình phát triển sản xuất nông nghiệp hàng hóa từ các địa phương tỉnh ngoài (Cát Bà, Thành phố Hải Phòng), các huyện, thị cùng tỉnh.....	33
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	35
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	35
2.2. Phương pháp nghiên cứu	35
2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin thứ cấp	35
2.2.2. Phương pháp thu thập thông tin sơ cấp.....	35
2.3. Các chỉ tiêu nghiên cứu.....	37
2.3.1. Nhóm chỉ tiêu phản ánh kết quả	37
2.3.2. Nhóm chỉ tiêu kinh tế tổng hợp	38
2.3.3. Các chỉ tiêu phản ánh trình độ và hiệu quả sản xuất hàng hoá của kinh tế hộ gia đình.....	38
Chương 3: THỰC TRẠNG VIỆC HỖ TRỢ HỘ GIA ĐÌNH PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT HÀNG HÓA NÔNG NGHIỆP NHỮNG NĂM GẦN ĐÂY Ở HUYỆN CÔ TÔ, TỈNH QUẢNG NINH	39
3.1. Đặc điểm điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội ảnh hưởng đến phát triển nông nghiệp ở huyện Cô Tô.....	39
3.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	39
3.1.2. Các điều kiện về kinh tế xã hội của huyện Cô Tô	44
3.1.3. Đánh giá chung về điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội của huyện Cô Tô	49
3.2. Thực trạng và những yếu tố ảnh hưởng đến công tác hỗ trợ cho các hộ gia đình phát triển sản xuất hàng hoá nông nghiệp	50
3.2.1. Tình hình chung về các hộ nông nghiệp ở Cô Tô.....	50
3.2.2. Thực trạng sản xuất nông nghiệp của hộ gia đình ở huyện Cô Tô những năm gần đây	52
3.2.3. Các mô hình kinh tế hộ sản xuất hàng hóa nông nghiệp ở huyện Cô Tô ...	58
3.2.4. Các nhu cầu của hộ nông dân để sản xuất hàng hóa nông nghiệp.....	59

3.2.5. Tình hình hỗ trợ cho hộ nông dân sản xuất hàng hóa nông nghiệp trong những năm qua ở huyện Cô tô.....	69
3.3. Đánh giá các chính sách hỗ trợ hộ gia đình phát triển sản xuất hàng hóa nông nghiệp.....	79
3.3.1. Hỗ trợ vốn cho các hộ gia đình.....	79
3.3.2. Hỗ trợ ứng dụng khoa học công nghệ.....	81
3.3.3. Các tổ chức, chính quyền địa phương hỗ trợ tiêu thụ sản phẩm.....	82
3.3.4. Hỗ trợ đào tạo nâng cao trình độ cho các hộ gia đình.....	83
3.3.5. Đánh giá về các chính sách hỗ trợ các hộ gia đình.....	84
3.4.1. Kết quả đạt được.....	86
3.4.2. Hạn chế và nguyên nhân.....	87
Chương 4: GIẢI PHÁP HỖ TRỢ HỘ GIA ĐÌNH PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT HÀNG HÓA NÔNG NGHIỆP HUYỆN CÔ TÔ, TỈNH QUẢNG NINH.....	90
4.1. Quan điểm phát triển hộ gia đình sản xuất nông nghiệp hàng hóa của huyện Cô Tô đến năm 2020, tầm nhìn đến 2030.....	90
4.1.1. Phát triển hộ gia đình sản xuất nông nghiệp hàng hóa một cách bền vững, nhằm khai thác có hiệu quả tiềm năng, lợi thế từng vùng trên địa bàn huyện.....	90
4.1.2. Phát triển nền nông nghiệp hộ gia đình theo hướng sản xuất hàng hoá hiện đại gắn với quá trình hội nhập vào nền kinh tế cả nước và quốc tế.....	91
4.1.3. Hình thành và phát triển kinh tế trang trại gia đình là một trong những hình thức tổ chức sản xuất kinh doanh chủ yếu trong thời gian tới nhằm tăng số lượng hộ theo hướng sản xuất hàng hoá.....	92
4.2. Phương hướng phát triển sản xuất nông nghiệp hàng hóa.....	93
4.3. Định hướng cụ thể từng ngành từ năm 2015-2020.....	93
4.4. Những giải pháp hỗ trợ chủ yếu cho các hộ gia đình phát triển sản xuất nông nghiệp hàng hoá.....	95

4.4.1. Hoàn thiện các chính sách hỗ trợ và khuyến khích hộ kinh tế sản xuất hàng hóa nông nghiệp	95
4.4.2. Ngành nông nghiệp tỉnh, huyện có định hướng sản xuất hàng hóa cho hộ gia đình trên cơ sở lựa chọn cây con có thể mạnh, có giá trị cho thị trường trong nước và xuất khẩu	98
4.4.3. Phát huy lợi thế cạnh tranh, hình thành các vùng sản xuất nông sản hàng hóa chủ lực tập trung có quy mô lớn, chất lượng sản phẩm cao gắn với công nghiệp chế biến	99
4.4.4. Đào tạo nâng cao kiến thức cho các chủ hộ và đào tạo nghề cho lao động nông nghiệp.....	102
4.4.5. Xây dựng và triển khai các mô hình kinh tế hộ sản xuất nông nghiệp hàng hóa	104
4.4.6. Hỗ trợ kinh phí cho hộ gia đình tham gia triển lãm, hội chợ nông sản của huyện, tỉnh.....	105
4.5. Kiến nghị.....	105
KẾT LUẬN	107
TÀI LIỆU THAM KHẢO	110
PHỤ LỤC	112

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Nội dung
CNH-HĐH	Công nghiệp hóa – Hiện đại hóa
CTTDƯĐ	Chương trình tín dụng ưu đãi
CN,TTCN,XD	Công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp, xây dựng
DL	Du lịch
KHKT	Khoa học kỹ thuật
KHCN	Khoa học công nghệ
NHCSXH	Ngân hàng Chính sách xã hội
NHNo&PTNT	Ngân hàng Nông nghiệp và phát triển nông thôn
NHTM	Ngân hàng Thương mại
NTTS	Nuôi trồng thủy sản
PTTH	Phổ thông trung học
TMDV	Thương mại dịch vụ
SXKD	Sản xuất kinh doanh
XĐGN	Xóa đói giảm nghèo
VAC	Vườn ao chuồng

DANH MỤC CÁC BẢNG VÀ HÌNH

Bảng 2.1. Lựa chọn địa điểm điều tra.....	36
Bảng 3.1. Hiện trạng sử dụng đất huyện Cô Tô	42
Bảng 3.2. Giá trị sản xuất qua các năm huyện Cô Tô (giá 2011).....	47
Bảng 3.3. Cơ cấu các ngành kinh tế huyện Cô Tô giai đoạn 2010-2013	48
Bảng 3.4. Phân loại các nông hộ huyện Cô Tô giai đoạn 2011-2013	51
Bảng 3.5. Diện tích, năng suất, sản lượng một số cây trồng chính giai đoạn 2011-2013	52
Bảng 3.6. Tình hình sản xuất ngành chăn nuôi giai đoạn 2011 - 2013	54
Bảng 3.7. Tình hình phát triển ngành thủy sản giai đoạn 2011 - 2013.....	57
Bảng 3.8. Tình hình nhân khẩu, lao động trong các nhóm hộ điều tra ở huyện Cô Tô.....	61
Bảng 3.9. Tình hình đất đai của các nhóm hộ điều tra ở huyện Cô Tô	63
Bảng 3.10. Tình hình trang thiết bị của nhóm hộ điều tra ở huyện Cô Tô....	64
Bảng 3.11. Nhu cầu và khả năng huy động vốn cho SX của các nhóm hộ điều tra của huyện Cô Tô.....	67
Bảng 3.12. Lựa chọn của hộ gia đình về khó khăn trong tiêu thụ	78
Bảng 3.13. Kết quả điều tra hỗ trợ vốn cho các hộ gia đình.....	80
Bảng 3.14. Kết quả điều tra hỗ trợ ứng dụng KHCN cho các hộ gia đình.....	81
Bảng 3.15. Kết quả điều tra hỗ trợ thị trường tiêu thụ cho các hộ gia đình.....	83
Bảng 3.16. Kết quả điều tra hỗ trợ đào tạo nâng cao trình độ cho các hộ gia đình	83
Bảng 3.17. Kết quả điều tra tổng hợp công tác hỗ trợ cho các hộ gia đình.....	84
Bảng 3.18. Nhu cầu cần hỗ trợ của các nhóm hộ điều tra ở huyện Cô Tô	85
Hình 3.1: Biểu đồ dân số huyện Cô Tô 3 năm gần đây	47
Hình 3.2: Biểu đồ sản lượng khai thác gỗ và lâm sản huyện Cô Tô	58